

Ferðamálastofa

Málþing um sjálfbærni í ferðapjónustu, Hótel Natura, 27. mars 2014

Sjálfbærni sem sóknarfæri?

Samantekt í lok málþings

Stefán Gíslason
Umhverfisstjórnunarfræðingur MSc
UMÍS ehf. Environice
Borgarnesi

environice

<http://www.environice.is>
stefan@environice.is

Elías Bj. Gíslason

- Sjálfbærnihugtakið
  - Upphaflega (1996) meira tengt gróðurvernd
  - Túlkað á mismunandi hátt – ýmiss misskilningur
- Þolmarkarannsóknir
  - Ferðamálastofa undirritaði nýlega samkomulag um þolmarkarannsóknir
  - Samfélagslegi þátturinn verður sífellt mikilvægara
- Ekki nóg að rannsaka, við þurfum líka tæki:
  - Vakinn ... 2009 (sjálfbærni einn lykilþáttur)
    - 60 fyrirtæki lokið eða eru í innleiðingarferli

Ragnheiður Elín Jónsdóttir

- Sjálfbærni sem sóknarfæri
  - **Já. Grunnurinn sem íslensk ferðapjónusta byggir á**
  - **Sjálfbærni er nafnið á leiknum!**
- Mikil fjölgun erlendra ferðamanna!
  - **Fjölgað um 500 þús. á 10 árum**
  - **60.000 tonn af erlendum ferðamönnum (spurning um tegund)**
- Helstu ferðamannastaðir þola ekki álagið
  - **Þarf 1-2 milljarða kr. til uppbyggingar**
  - **Verið að leggja lokahönd á frumvarp um náttúrupassa**
  - **Eitt verður yfir alla að ganga – en afsláttarkjör fyrir Íslendinga**
- Vottanir – mikilvægar og vaxandi
  - **Vakinn**
  - **Innleiðing er arðbær!**

Ingunn Sørnes

- Norway – Powered by nature
- Verkefnið byggt upp í nokkrum skrefum
  - Frumkvöðlaáfangastaðir (með DMO)
  - Námskeið o.s.frv.
- Staðall fyrir áfangastaði (í stað skúffuskýrslu)
  - Margþætt verkefni! Kallar á mikið samstarf
  - Fjárhagslegur stuðningur við fyrstu áfangastaðina
  - Þjálfun leiðbeinenda/ráðgjafa (staðbundin þekking)
  - 45 viðmið -> 108 sjálfbærnivísar -> Vottun
  - Trysil og Røros (3 ár)
  - Námskeið – ekki bara í þjónustu! (Rørosvert)
  - Matarsafarí
  - Og alþjóleg verðlaun!

GSTC

Arngrímur Viðar Ásgeirsson

- Fallegasti staður á jarðríki ☺
- Jákvætt smásamfélag – innbyggð virðing f. náttúrunni
  - **Grænfáni / Bláfáni**
  - **Sótt um í EDEN Destinations 2011 (lærdómsríkt ferli)**
  - **45.000 gestir, 200 millj. kr., 20/6-20/8, 200 gistiþl., 25 störf**
  - **Heimaaðilar 50%, rekstur á B 20%, óskyldir 30%**
  - **5 daga ferð 135 þús. eða 10 þús. eftir í samfélagi/gest**
  - **Ekki allt sjálfbært þótt rusli sé hent í rétta fötu!**
- **Álfheimar**
  - **Starfsemi í höndum heimamanna (sjaldgæft)**
  - **Þekkingarslóðir (þar sem þekkingar var aflað)**
    - **Gestirnir eru kennararnir, erlend samtök, frumkvöðlar Íslands**
- Af hverju heimsækja „sjálfb. ferðaskrifst. ekki Ísland?

Ásbjörn Björgvinsson

- Þróun í afþreyingu
  - **Vélknúin farartæki!**
    - **Gaman að komast nálægt, en.....**
    - **Hraðbátar – myndband (*James Bond*)?**
  - **Hvert viljum við stefna?**
  - **Þarf að setja takmarkanir á vélknúin farartæki?**
  - **Dalvíkurbyggð veitti einu þyrlufyrirtæki einkaleyfi**
- Öll nýting verður að taka mið af sjálfbærni!
- Fuglaskoðun og skotveiði fara illa saman
- Æfingar herflugvéla?
- Tillitssemi lykilorðið
- Snýst um að vera vitur eftirá fyrirfram!

Vífill Karlsson

- Tvenns konar hagleki
  - **Útflutningstekjur sem fara hjá garði**
  - **Leki á þjónustutekjum**
- Margfeldisáhrif = Þjónustutekjur/útflutningstekjur
- Ástæður hagleka
  - **Nálægð við sterkan þjónustukjarna (dæmi)**
- Minni staðir => minni margfeldisáhrif (meiri hagleki)
- Klasar örva margfeldisáhrifin
- Af hverju búum við á Íslandi – og dreift?
  - **Náttúruauðlindir (dreifðar)**
- Samfélagsþynning => Óekta Ísland – gervisamfélög?

Sally Dowden

- Speyside Wildlife (25 ár)
  - Upphaflega „bara ferðapjónusta“ (sú áætlun dugði í viku)
  - Þróunin drifin áfram af gestum
  - Frá 2 starfsmönnum í 20 / ~1 milljón GBP ársvelta
- Gestirnir líta alveg eins út og fyrir 25 árum 😊
- Náttúran, smátt, frí, andrúmsloft, staðbundið, umhyggja
- Saga og menning sífelld mikilvægari
- 12 gestir / 2 leiðsögumenn / 1 matborð
- 80% svarhlutfall við þjónustukönnunum!
- 80% koma aftur, 90% ánægð
- Ekki meðvituð ákvörðun að „velja“ sjálfbærni (en það gengur ekki að drepa gæsina sem verpir gulleggjunum)

Lína Björg Tryggvadóttir

- (Lína byrjaði í sept. 2013 hjá Fjórðungssamb. Vestf.)
- Frumkvæði frá Ferðamálasamtökum Vestfjarða
- Öll 9 sveitarfélögin eru með
- Samþykkt í júlí 2011 að hefjast handa við forvinnu
- Sótt um aðild að Earth Check haustið 2012
- Benchmarking staðfest í janúar 2014
- Nokkrar ástæður fyrir því að þetta var ákveðið
  - **Jákvætt fyrir fyrirtækin á svæðinu**
- Fór yfir þætti sem eru skoðaðir í kerfinu
- Unnið að vottun – ekki þó á þessu ári

Brianda López

- Samtökin stofnuð 1932
  - **3.200 gististaðir í 85 löndum, 31.000.000 gistinætur**
- Ísland: Næst stærst í fjölda gistinátta
  - **Mjög virk þátttaka! (M.a. Mælingar á losun CO₂)**
  - **23.000 erl. ferðamenn bókuðu gistingu á Ísl. í skráningarkerfi**
- 329 staðir vottaðir (11%) – (53% á Íslandi)
- Eigið kerfi byggt á kröfum GSTC
  - **Green Rating hæst á Íslandi (92,9%)**
  - **Gæðakerfi (QMS)**
- Nýjar síður farfuglaheimila í undirbúningi
  - **Kynna landið, svæðið og fyrirtækið (+ merkin)!**
- Sjálfbærnisjóður, bloggsamfélag o.m.fl.

